

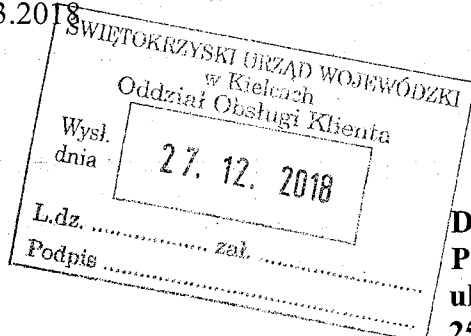

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 19.12.2018 r.

PSZ.II.431.43.2018

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Wrzosowa 44
25 – 211 Kielce

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach w dniach 23 listopada oraz 26 – 27 listopada 2018 r.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 pkt. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r., poz. 998) oraz art. 19 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 801/2018 z dnia 19.11.2018 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów,
2. **Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 802/2018 z dnia 19.11.2018r.,
3. **Pani Anna Krupa – Pawłowska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 803/2018 z dnia 19.11.2018 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.
4. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.
9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy
13. Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.
15. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).
16. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2017 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej i pieczy zastępczej powiatu kieleckiego. Centrum funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Uchwałą Nr VIII/92/11 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 29.12.2011 r. wprowadzono Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. Statut był dwukrotnie zmieniany w związku z uaktualnieniem podstaw prawnych oraz realizacją nowych zadań – Uchwałą Nr IV/16/2015 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 16.02.2015 r. oraz Uchwałą Nr XXXIV/23/2018 Rady Powiatu w Kielcach z dn. 05.03.2018r.

Zgodnie ze Statutem, PCPR realizuje określone ustawami zadania własne powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów powiatu oraz wynikające z przepisów prawa m.in. z zakresu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Centrum określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach nadany Uchwałą Nr 205/399/2017 Zarządu Powiatu w Kielcach z dnia 27.12.2017 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach na podstawie Zarządzenia Nr 87/2011 Starosty Kieleckiego z dnia 28.10.2011 r. pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami regulaminu zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizują dwa referaty tj.: referat ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej oraz referat ds. rodzinnej pieczy zastępczej. W regulaminie ujęto wszystkie zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej, wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad. 1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W związku z powyższym Uchwałą Nr X/69/2015 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 30 listopada 2015 r. przyjęto *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej wraz z corocznym limitem rodzin zastępczych zawodowych na lata 2016-2018*”.

Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kieleckiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi. W *Programie* określony został cel główny, którym jest zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci. Cel ten rozwinięty został o cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających ze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, m.in.: doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem naturalnym oraz rozwijanie współpracy z rodziną naturalną, podejmowanie działań profilaktycznych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, pomocy w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo –

wychowawczych i rodzin zastępczych, podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej oraz wsparcie istniejących rodzin zastępczych.

Realizacja w/w założeń odbywa się poprzez następujące działania: pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, promowanie rodzicielstwa zastępczego, kontynuowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, organizowanie szkoleń doskonalących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze już istniejących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, udzielanie wsparcia poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną, doskonalenie zawodowe kadry zajmującej się działaniami z zakresu pieczy zastępczej, organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym poprzez zapewnienie poradnictwa specjalistycznego, a także wsparcie finansowe i rzeczowe.

Ponadto w *Programie* określono termin realizacji poszczególnych działań na lata 2016-2018, wskazano realizatorów szczegółowych działań oraz partnerów współpracy (np.: PCPR, placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze i OPS), jak również założono rezultaty realizacji programu, m.in.: wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych przy współpracy powiatu, gmin oraz instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny; zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, a także wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnienia dostępu do specjalistycznej pomocy (...).

Zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w *Programie* określono limit obligatoryjny i fakultatywny dotyczący tworzenia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na lata 2016 – 2018, co obrazuje poniższa tabela:

Rodzaj rodzinnej formy pieczy zastępczej	2016		2017		2018	
	Obligatoryjnie (nowo-utworzone)	Fakultatywnie (nowo-utworzone)	Obligatoryjnie (nowo-utworzone)	Fakultatywnie (nowo-utworzone)	Obligatoryjnie (nowo-utworzone)	Fakultatywnie (nowo-utworzone)
Rodzinne domy dziecka	1	2	1	2	1	2
Rodziny zastępcze zawodowe	do 4	do 2	do 4	do 2	do 4	do 2
Rodziny zastępcze	do 2	1	do 2	1	do 2	1

specjalistyczne						
Rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego	-	1	-	1	-	1

Z analizy powyższej tabeli oraz danych uzyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie tj. od 01.01.2017 r. do dnia kontroli powiat kielecki nie zrealizował zakładanych limitów.

Program opracowany prawidłowo. Jednak z uwagi na brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej nie zostały zrealizowane założone w 3-letnim Programie limity utworzenia rodzin zastępczych zawodowych.

Ad. 2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach pełniące funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia na umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu sześć osób na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe i ustalono, że wszyscy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy, zgodne z art. 78 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kontrola wykazała, że praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest zgodne z art. 79 w/w ustawy. Z analizy zakresów czynności wynika, że koordynatorzy realizują wszystkie zadania określone w art. 77 ust. 3 w/w ustawy.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 5 w/w ustawy w kontrolowanym okresie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w licznych szkoleniach (zał. nr 2 i 3), o których mowa w załączniku nr 1 cz. II.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w ramach poradnictwa zawodowego uczestniczą w spotkaniach superwizyjnych, mających na celu m.in. przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego i podniesienia kompetencji zawodowych.

Ponadto w organizatorze rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych jest trzech psychologów.

Zadanie dotyczące kwalifikacji kadry organizatora pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Na terenie powiatu kieleckiego zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. III funkcjonuje 106 rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym: 72 rodziny spokrewnione, 27 rodzin niezawodowych, 1 rodzina zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego, 2 rodziny zawodowe (w tym 1 na terenie powiatu jędrzejowskiego) i 4 rodzinne domy dziecka. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 150 dzieci.

Rodzina zastępcza zawodowa, funkcjonująca na terenie powiatu jędrzejowskiego, została utworzona zgodnie z art. 54 ust 3 b i 3 c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, po uprzednim zawarciu porozumienia starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej ze starostą innego powiatu (zał. nr 4). Na dzień kontroli w rodzinie zastępczej przebywało 2 dzieci.

W okresie objętym kontrolą żadna rodzina zastępcza nie została rozwiązana na wniosek starosty, ani nie pełniła jednocześnie funkcji rodziny zawodowej i spokrewnionej.

Wszystkie rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka funkcjonują w oparciu o umowy. W przypadku dwóch rodzin zastępczych zawodowych umowy na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej obowiązywały do dnia 31.03.2017 r. i nie zostały przedłużone na kolejny okres. Jedna z rodzin funkcjonowała jako rodzina zastępcza niezawodowa do dnia 12.07.2018 r. tj. do momentu opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej i jego powrotu do rodziny biologicznej. Natomiast druga z rodzin na dzień kontroli nadal funkcjonowała jako rodzina niewzvodowa dla jednej wychowanki.

Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego na dzień kontroli była w okresie wypowiedzenia. Umowa została wypowiedziana przez rodzinę zastępczą w dn. 14.09.2018 r.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymują należne świadczenia wynikające z ustawy w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Dokumentacja rodzin zawiera wnioski oraz decyzje o przyznanych świadczeniach.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację wszystkich osób pełniących funkcję rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. W aktach znajdowały się dokumenty potwierdzające wymagania formalne dotyczące osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka.

Wszystkie dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka na podstawie orzeczenia sądu zgodnie z art. 35 w/w ustawy. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka następowało po uzyskaniu zgody odpowiednio rodziców zastępczych albo prowadzących rodzinny dom dziecka zgodnie z art. 36 w/w ustawy (zał. nr 5). Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu kieleckiego jest zgodna z przepisami ustawy.

W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego zgodnie z art. 58 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci umieszczone w pogotowiu przebywały do czasu unormowania ich sytuacji, nie dłużej jednak niż przez okres 4 miesięcy. W przypadku konieczności wydłużenia pobytu dziecka każdorazowo PCPR w Kielcach pisemnie wyrażał zgodę oraz informował sąd (zał. nr 6).

Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzące rodzinne domy dziecka są zobowiązane zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy do przedstawiania co dwa lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa. PCPR w Kielcach informuje pisemnie rodziny o konieczności dostarczenia zaświadczeń lekarskich wystawionych przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (zał. nr 7) oraz zaprasza na badanie psychologiczne (zał. nr 8).

Na podstawie analizy dokumentacji rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w tym zakresie stwierdzono, że w przypadku dwóch rodzinnych domów dziecka, zaświadczenia zostały wystawione przez lekarza pediatrę. W przypadku rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego stwierdzono brak aktualnego zaświadczenia lekarskiego. Z wyjaśnień pisemnych pracownika PCPR-u oraz rozmowy z dyrektorem wynika, że w związku ze złożonym wypowiedzeniem umowy o prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego nie wymagano od rodziny aktualnego zaświadczenia lekarskiego (zał. nr 9), a od lipca 2018 r. w pogotowiu nie umieszczano żadnego dziecka.

Wszystkie rodziny zastępcze posiadały opinie psychologiczne potwierdzające posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawione przez psychologa.

Zgodnie z zawartymi umowami, rodziny zastępcze przedstawiają miesięczne sprawozdania ze sposobu wywiązywania się z pełnionej funkcji (zał. nr 10), a także oświadczenia dotyczące okoliczności mogących mieć wpływ na zakres wywiązywania się z pełnionej przez nich funkcji. Oświadczenia zawierały nieaktualne nazewnictwo rodzin, tj. zawodowa niespokrewniona z dzieckiem wielodzietna rodzina zastępcza. Dokument został w trakcie kontroli zaktualizowany zgodnie z obecnie funkcjonującym nazewnictwem, tj. zawodowa rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka (zał.nr 11).

W trakcie kontroli przeanalizowano także dokumentację dzieci przebywających w: rodzinach zastępczych spokrewnionych - 3 dzieci, rodzinach zastępczych niezawodowych - 6 dzieci, rodzinach zastępczych zawodowych - 5 dzieci, w tym pogotowie rodzinne - 5 dzieci oraz rodzinnych domach dziecka - 7 dzieci. Dokumentacja zawierała informację dotyczące sytuacji prawnej, medycznej i funkcjonowania dzieci w pieczy zastępczej, m.in.: postanawiania sądu, skrócone odpisy aktów urodzenia, pisma do jednostek działających na rzecz rodziny (właściwy PCPR, Sąd, Ośrodek Pomocy Społecznej, Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny, szkoły, przedszkola), opinie szkolne, notatki służbowe.

Z analizy dokumentacji jednego z rodzinnych domów dziecka wynika, że przebywa w nim 2 wychowanków sprawiających trudności wychowawcze, a stosowane przez opiekunów metody wychowawcze budzą wątpliwości. Z rozmowy z kierownikiem Referatu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej wynika, że rodzinny dom dziecka jest nadzorowany przez PCPR. Na bieżąco koordynator współpracuje z rodziną i wychowankami, odbywają się spotkania dyrektora i specjalistów z osobami prowadzącymi rodzinny dom dziecka, opiekunowie biorą udział w szkoleniach dla rodzin zastępczych, wychowankowie także objęci są wsparciem i pomocą specjalistów.

W myśl art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z informacją zawartą w załączniku nr 1 cz. III na dzień kontroli sześciu koordynatorów miało pod opieką łącznie 82 rodziny zastępcze. Liczba rodzin objętych opieką jednego koordynatora jest zgodna z art. 77 ust. 4 w/w ustawy. Rodziny, których teczki sprawdzono, zostały objęte opieką koordynatora po złożeniu w PCPR w Kielcach wymaganego wniosku (zał. nr 12).

Koordynatorzy dokumentują swoją pracę w „Rejestrze wizyt i kontaktów organizatora pieczy zastępczej (koordynatora, pedagoga, psychologa) z rodziną zastępczą, szkołą,

przedszkolem” (zał. nr 13). Rejestr zawiera: datę, rodzaj i cel kontaktu, ustalenia, sugestie, podpis pracownika PCPR i podpis osoby w przypadku kontaktu osobistego.

Kontakty telefoniczne z rodzinami, spotkania w siedzibie PCPR-u oraz wizyty koordynatorów w środowisku odbywają się w zależności od potrzeb rodziny i dotyczą m.in.: spraw bieżących rodziny, sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci przebywających w pieczy, spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi, współpracy z asystentem rodziny, sytuacji szkolnej, trudności wychowawczych, pomocy w wypełnianiu wniosków i uzupełnianiu dokumentacji, udziału w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, spraw sądowych, pomocy usamodzielnianym wychowankom i inne.

Jednym z zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy jest przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku. Każde dziecko, którego dokumentację sprawdzono, miało opracowany „Plan pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej” (zał. nr 14). Plany zawierają: dane osobowe dziecka, informację dot. edukacji dziecka, stanu zdrowia, sytuacji prawnej; dane o rodzinie biologicznej oraz innych członkach rodziny; sytuację rodziny zastępczej. Część druga planu zawiera cel pracy oraz działania krótko i długoterminowe służące osiągnięciu celu, terminy realizacji, osoby odpowiedzialne i wspierające zadania oraz uwagi. Plany podpisane są przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzących rodzinę zastępczą, pedagoga, psychologa oraz asystenta rodziny w przypadku gdy współpracuje z rodziną biologiczną. Cele pracy są trafnie określone (np. monitorowanie procedury adopcyjnej dziecka, monitorowanie postępowania w sprawie dalszego pobytu dziecka w pogotowiu rodzinnym, monitorowanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i rodzinnej dziecka). Wskazane w planach działania są adekwatne do sytuacji dziecka. Plany są modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka i rodziny.

a) Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Powiat kielecki ponosi koszty za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zarówno na terenie swojego powiatu, jak i na terenie innych powiatów, co jest zgodne z art. 180 ust. 13 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą, powiat ponosił koszty pobytu:

- w 2017 r. za 182 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w tym: 153 dzieci przebywających na terenie powiatu kieleckiego i 29 na terenie innych powiatów), w 2018 r. – za 165 dzieci (w tym: 143 dzieci na terenie powiatu kieleckiego i 22 na terenie innych powiatów),

- w 2017 r. za 64 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym: 31 dzieci przebywających w placówkach funkcjonujących na terenie powiatu i 33 dzieci w placówkach na terenie innych powiatów), w 2018 r. za 62 dzieci (w tym 29 dzieci przebywających w placówkach na terenie powiatu i 33 dzieci w placówkach na terenie innych powiatów).

Miesięczny koszt świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, ponoszonych przez powiat kielecki, został przedstawiony w załączniku nr. 1 cz. III.

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy, umieszczenie dziecka pochodzącego z terenu powiatu kieleckiego w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu następuje na podstawie zawartego porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków związanych z utrzymaniem dziecka (zał. nr 15).

W kontrolowanym okresie powiat kielecki zawarł porozumienia m.in. z powiatem pszczyńskim, strzyżowskim, skarżyskim, starachowickim, Miastem Kielce, Miastem Zabrze.

b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji oraz z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. III w kontrolowanym okresie ORPZ zorganizował 354 zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Ocena sytuacji dzieci uwzględnia wszystkie informacje, o których mowa w art. 129 ustawy i jest przeprowadzana terminowo. W ocenie uczestniczą: osoby sprawujące funkcję rodzin zastępczych i prowadzący rodzinne domy dziecka, kierownik referatu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog, psycholog, przedstawiciele Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego oraz rodzice biologiczni, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. Do udziału w zespołach zapraszani są także przedstawiciele m.in. właściwego sądu oraz ośrodka pomocy społecznej.

Osoby uczestniczące w ocenach informowane są pisemnie o terminie i godzinie posiedzenia zespołu, które odbywają się w siedzibie Centrum (zał. nr 16).

Oceny sporządzane są na druku pod nazwą: „Protokół z zespołu oceniającego sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej”. Do każdego protokołu dołączona jest lista obecności uczestników zespołu. Protokoły znajdują się w dokumentacji rodzin zastępczych.

Po dokonaniu oceny, opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rodziny zastępczej przesyłane są do właściwego sądu zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy (zał. nr 17).

c) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w myśl art. 132-134 w/w ustawy. Pierwsza ocena powinna zostać przeprowadzona nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny. Następne oceny powinny być sporządzone nie rzadziej niż co 3 lata.

Oceny dokonywane są zgodnie z Zarządzeniem nr 18/2012 z dn. 22.11.2012 r. w sprawie określenia zasad dokonywania oceny rodziny zastępczej lub rodzinnych domów dziecka (zał. nr 18). Rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka są pisemnie zapraszani na spotkania mające na celu ocenę predyspozycji oraz jakości wykonywanej pracy (zał. nr 19). Ponadto ORPZ pisemnie zwraca się do szkół, do których uczęszczają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej o udzielenie informacji na temat współpracy rodziny zastępczej z placówką i sytuacji szkolno-wychowawczej dzieci (zał. nr 20).

Ocena sporządzana jest na druku, stanowiącym załącznik do zarządzenia i przesyłana do osób, których dotyczy (zał. nr 21).

Ocenie poddawane są następujące aspekty: podejście do dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej; zapewnienie dziecku dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych; dbanie o kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych; zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań; zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych dziecka; zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka; umożliwienie

kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Ponadto dokument zawiera pouczenia o możliwości złożenia do niej zastrzeżeń przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka, w ciągu 14 dni od jej otrzymania zgodnie z art. 134 ust. 2 a ustawy.

W okresie objętym kontrolą ORPZ dokonał łącznie 55 ocen (w tym: 1 ocena rodziny zawodowej, 15 ocen rodzin niezawodowych, 39 ocen rodzin spokrewnionych). Wszystkie oceny rodzin zastępczych były pozytywne. Dokumentacja rodzin, których teczki sprawdzono, potwierdza terminowe dokonywanie ocen.

d) Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

ORPZ sporządza opinie, o których mowa w art. 139 a ustawy oraz przekazuje je do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego (zał. nr 22).

W kontrolowanym okresie sporządzonych zostało: 31 opinii o zasadności przysposobienia dziecka, 10 opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, 10 opinii o zasadności przysposobienia dziecka związanego ze zmianą miejsca zamieszkania poza granicami kraju, 1 opinia o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej. W dokumentacji znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające sporządzanie w/w opinii.

e) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W kontrolowanym okresie do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 31 dzieciach przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną. Szczegółowe informacje zawiera tabela zamieszczona w załączniku nr 1 cz. III.

Zgodnie z art. 4 pkt. 8 oraz art. 4 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dziecko ma prawo do wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą i wypowiedzenia się na ich temat, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Zgodnie z w/w zapisem ORPZ kwalifikując dziecko do przysposobienia sporządza „Protokół wysłuchania dziecka” (zał. nr 23), biorąc pod uwagę zdanie małoletnich, a w przypadku małych dzieci opinię rodzica zastępczego lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (zał. nr 24).

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że zadnie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Powiat kielecki zapewnia dzieciom pieczę zastępczą, a tym samym

ponosi świadczenia pieniężne na dzieci umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie powiatu, jak i poza nim. Dokumentacja rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest rzetelnie i prawidłowo. Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz ocena rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka dokonywana jest terminowo, zgodnie z ustawą. ORPZ sporządza opinie, o których mowa w art. 139 a ustawy oraz przekazuje do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Uchybienia dotyczą: w przypadku dwóch rodzinnych domów dziecka zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia zostały wystawione przez lekarza pediatrę.

4. i 14. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.

Aktualnie w trakcie procesu usamodzielnienia jest 42 wychowanków z pieczy zastępczej, w tym: 6 z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 36 z rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku 2017 proces usamodzielnienia prowadzony był wobec 95 wychowanków z rodzin zastępczych i 34 z instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych i specjalnych ośrodków wychowawczych. Łącznie wydano 61 decyzji przyznających pomoc z tytułu usamodzielnienia, w tym: 21 przyznających pomoc na kontynuowanie nauki, 15 przyznających pomoc na zagospodarowanie, 25 przyznających pomoc na usamodzielnienie.

Od 1 stycznia do 31 października 2018 r. procesem usamodzielnienia objętych było 34 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej i młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz 82 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej. Łącznie w okresie tym wydano 95 decyzji przyznających pomoc z tytułu usamodzielnienia, w tym: 84 decyzje przyznające pomoc na kontynuowanie nauki, 9 przyznających pomoc na usamodzielnienie i 2

przyznając pomoc na zagospodarowanie. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana jest na czas trwania roku szkolnego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

W okresie objętym kontrolą – 23 osobom usamodzielnionym zawieszono pomoc na kontynuowanie nauki, w tym: 15 osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą; 7 osobom, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą oraz 1 osobie z MOW. Przyczyną zawieszenia było: nie realizowanie programu usamodzielnienia, tj.: nie zgłoszenie się na dopełnienie formalności wymaganych przed przyznaniem pomocy. W przypadku jednej osoby przyczyną zawieszenia był wyjazd za granicę.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 20 usamodzielniających/usamodzielnionych wychowanków. W aktach znajdowały się następujące dokumenty: indywidualne programy usamodzielnienia (zał. nr 25); weryfikacje programów (zał. nr 26) sporządzane na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, zmiany daty usamodzielnienia, zmian związanych z edukacją (np. zmiana szkoły), zmiany miejsca zamieszkania; dokument, w którym wychowanek wskazuje opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji (zał. nr 27); protokoły z przesłuchania strony na okoliczność przyznania pomocy sporządzane co pół roku (zał. nr 28); wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy, które w 2017 r. nie zawierały daty wpływu do Centrum. Aktualnie, tj.: od 2018 r. wnioski są opatrzone datą wpływu do Centrum (zał. nr 29). Ponadto wśród dokumentacji znajdowały się zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki, decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy (zał. nr 30), notatki służbowe z wizyt w środowisku zamieszkania wychowanka po opuszczeniu przez niego pieczy zastępczej (zał. nr 31), pisma do wychowanków informujące o konieczności spełnienia określonych wymagań przez wychowanka, by pomoc na kontynuowanie nauki była nadal wypłacana (zał. nr 32). Na zakończenie procesu usamodzielnienia sporządzany jest dokument podsumowujący pod nazwą: „Zakończenie indywidualnego Programu usamodzielnienia” (zał. nr 33).

Analiza dokumentacji wykazała, że wszelkie terminy określone w przepisach dotyczących procesu usamodzielnienia są przestrzegane, a prowadzona dokumentacja jest rzetelna i kompletna.

W ramach organizowania wsparcia osobom usamodzielnianym, PCPR zapewnia dostęp do poradnictwa specjalistycznego w zakresie porad prawnych, psychologicznych i pracy socjalnej. Centrum pomaga w uzyskaniu mieszkania chronionego utworzonego w ramach projektu „Myśląc o Rodzinie” (zał. nr 34).

Zadanie realizowane prawidłowo. Wychowankowie objęci procesem usamodzielnienia i usamodzielnieni otrzymują pomoc, o której mowa w ustawie oraz pomoc w formie mieszkania chronionego. Proces usamodzielnienia prowadzony jest zgodnie z przepisami ustawy.

5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W kontrolowanym okresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach promowało ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez: udział w kampaniach Wojewody Świętokrzyskiego zachęcając rodziny zastępcze do udziału w organizowanych zdarzeniach (zał. nr 35), rozdawanie ulotek informacyjnych i zamieszczanie plakatów w siedzibie starostwa oraz urzędów gmin, udział w festynie rodzinnym organizowanym przez Fundację TM i Bazę Zbożową.

Ponadto PCPR na bieżąco współpracuje z asystentami z terenu powiatu kieleckiego, informując o zasadach funkcjonowania rodzin zastępczych, przekazując ulotki informacyjne oraz zamieszczając artykuły w informatorach powiatowych.

Informacje nt. rodzicielstwa zastępczego, szkoleń, akcji promocyjnych, współpracy z podmiotami zaangażowanymi w opiekę nad dzieckiem i rodziną zamieszczone są także na stronie internetowej PCPR-u oraz na portalach społecznościowych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu kieleckiego na dzień kontroli tj. 27.11.2018 r. funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, w których łącznie przebywa 25 dzieci. W 2018 r. w placówkach typu rodzinnego umieszczono 2 dzieci, natomiast 4 wychowanków opuściło placówki.

Na terenie powiatu nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. PCPR w Kielcach częściowo realizuje zadania placówek wsparcia dziennego w ramach projektów współfinansowanych ze środków europejskich.

Szczegółowe informacje nt. placówek funkcjonujących na terenie powiatu kieleckiego oraz realizowanych projektów zostały zawarte w zał. nr 1 cz. VI.

Zadanie realizowane prawidłowo.

7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

a) Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W kontrolowanym okresie PCPR w Kielcach w ramach projektu „Myśląc o rodzinie” zorganizował 5 szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego. Szkolenia dotyczyły: psychologicznych aspektów uzależnień u dzieci i młodzieży, kompetencji rodzicielskich, w tym: stawianie granic, motywowanie, stosowanie wzmocnień, nagradzanie i karanie, a także pracy z dzieckiem z obniżonymi możliwościami poznawczymi oraz trudnościami szkolnymi. Ponadto opiekunowie uczestniczyli w szkoleniach na temat: zaburzeń opozycyjno – buntowniczych u dzieci oraz znaczenia podmiotowości i godności wychowanka – kształtowanie zdrowej osobowości. Z informacji zawartej w zał. nr 1 cz. VII wynika, że w każdym z czterech szkoleń brało udział po 20 osób, natomiast w jednym uczestniczyło 10 osób. Z każdego szkolenia prowadzona była dokumentacja w postaci programu szkolenia (zał. nr 36) oraz listy obecności uczestników (zał. nr 37). W dokumentacji rodzin znajdują się również zaproszenia na szkolenia wysyłane przez PCPR w Kielcach (zał. nr 38) oraz zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniu (zał. nr 39).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że PCPR podejmuje działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji funkcjonujących rodzin zastępczych. Zadanie realizowane prawidłowo.

b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Zgodnie z art. 76 ust 4 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach przeprowadza nabór i kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Natomiast w kontrolowanym okresie tj. od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze organizowane były na podstawie porozumień z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Kielcach (zał. nr 40). Szkolenia prowadzono zgodnie z programem szkolenia pt. „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza” zatwierdzonym na okres 5 lat przez MPiPS decyzją znak: DSR-I-5121-37-1-TU/13. Ponadto w 2017 r. kandydatów z terenu powiatu kieleckiego szkolił również Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny. W okresie kontrolnym przeszkolono 7 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe (9 osób).

Przed kwalifikacją na szkolenie (dotyczy kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzenia rodzinnego domu dziecka) kandydaci muszą spełnić wymagania, o których mowa w art. 42 w/w ustawy. Weryfikacja prowadzona jest w oparciu o dokumentację potwierdzającą spełnianie przez kandydatów określonych wymagań, są to:

- zgłoszenie rodziny jako kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- podanie rodziny o uczestnictwo w szkoleniu dla rodzin zastępczych;
- życiorysy kandydatów;
- oświadczenia o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych; o tym, że nie było wobec nich prowadzone i aktualnie nie toczy się postępowanie sądowe w celu ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz że nigdy nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza nie była im ograniczona ani zawieszona; nie został na nich nałożony obowiązek alimentacyjny przez sąd; nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- zapytanie o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego – potwierdzające niekaralność;
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające brak przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- opinia pracodawcy;
- opinie pedagogiczne;
- opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawiona przez psychologa

zatrudnionego w Centrum, posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia i 10 - letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Po weryfikacji w/w dokumentacji, przeprowadzeniu wywiadu w miejscu zamieszkania oraz rozpoznaniu aktualnej sytuacji rodzinnej sporządzane jest *Sprawozdanie z wywiadu w rodzinie ubiegającej się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej*, po którym kandydaci są zakwalifikowani na szkolenie PRIDE (zał. nr 41).

W aktach kandydatów na rodziny zastępcze oprócz wyżej wymienionych dokumentów dot. kwalifikacji znajdują się również: *karty praktyk dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zał. nr 42)*, *świadczenia ukończenia szkolenia (zał. nr 43)*, *opinie sporządzone w oparciu o zgromadzoną dokumentację, zgodnie z którą kandydaci spełniają warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz posiadają predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej, a także zostali zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zał. nr 44)*. Ponadto dokumentacja zawiera: *Protokoły z posiedzeń Zespołu Kwalifikacyjnego*, który to Zespół po zapoznaniu się z oceną udziału w szkoleniu kwalifikuje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zał. nr 45) i wydaje stosowne *Zaświadczenia kwalifikacyjne (zał. nr 46)*, na podstawie którego kandydaci mogą pełnić określoną funkcję w pieczy rodzinnej.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej *szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej można prowadzić według indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka*.

W roku 2017 i 2018 PCPR w Kielcach przeszkolił 13 kandydatów (20 osób) na rodziny zastępcze spokrewnione. Na dzień kontroli prowadzone było szkolenie dla 4 rodzin. Szkolenia rodzin spokrewnionych prowadzone były przez dwóch psychologów zatrudnionych w PCPR. Rodziny objęte były 8 godzinnym szkoleniem, podczas którego uzyskały niezbędną wiedzę oraz umiejętności z zakresu opieki nad dzieckiem. Program szkolenia obejmował m.in.: zasady budowania właściwych relacji z dzieckiem/wychowankiem; charakterystykę postaw rodzicielskich i ich znaczenie w oddziaływaniu wychowawczym; akceptację i rozumienie dzieci jako postawa kształtowania pozytywnej samooceny i zdrowego poczucia własnej wartości; skuteczne sposoby rozwiązywania konfliktów; efektywna komunikacja jako narzędzie w kształtowaniu właściwych wzorców zachowań oraz znaczenie roli opiekuna zastępczego w życiu dziecka, pomoc w odzyskaniu poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji życiowej. Rodziny, które ukończyły szkolenie otrzymały stosowne zaświadczenia (zał. nr 47).

Ponadto w kontrolowanym okresie ORPZ doszkolił 4 już funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe w ramach programu PRIDE, poszerzając ich wiedzę i kompetencje.

Zadanie realizowane prawidłowo. Proces kwalifikacji kandydatów prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami, a ich szkolenie odbywa się zgodnie z zatwierdzonym przez MPiPS programem. Dokumentacja w powyższym zakresie jest kompletna i przejrzysta.

8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach od 1 maja 2016 r. realizuje projekt konkursowy pod nazwą: „Myśląc o Rodzinie” w partnerstwie z Fundacją „Przystanek Dziecko” oraz przy współpracy ośrodków pomocy społecznej z gmin: Łopuszno, Masłów i Górnio w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa 9. Wyłączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych. Projekt realizowany będzie do końca b.r.

W okresie od maja 2016 r. do dnia kontroli, wsparciem realizowanym w ramach projektu objętych zostało łącznie 470 osób z powiatu kieleckiego, w tym: 350 osób z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej (184 dzieci i 166 opiekunów zastępczych); 21 rodziców biologicznych, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej oraz 9 pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i przebywających w mieszkaniach chronionych.

Wsparcie rodzin dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz osób sprawujących pieczę zastępczą i dzieci przebywających w różnych formach pieczy zastępczej realizowane jest głównie w ramach działań uwzględnionych w projekcie. W okresie objętym kontrolą realizowane były następujące działania:

1. Wsparcie na rzecz osób wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzone były w formie: konsultacji małżeńskich, warsztatów umiejętności rodzicielskich, warsztatów manualnych dla dzieci i rodziców oraz wsparcie Metodą Indukcji Behawioralnej, grupy wsparcia, wyjazdowych warsztatów integracyjnych obejmujących diagnozę i wzmocnienie odporności na kryzysy i trudności życiowe.

- Konsultacje małżeńskie polegały w szczególności na analizie relacji w rodzinie oraz poszukiwaniu sposobów rozwiązywania konfliktów w małżeństwie. W ramach tego zadania prowadzone były również mediacje.
- Warsztaty umiejętności rodzicielskich – polegały na pracy z rodziną pod kątem znalezienia przez rodziców postaw/zachowań, które ułatwią im radzenie sobie z trudnościami

w wychowaniu dzieci. Podczas, gdy rodzice rozwijali swoje kompetencje wychowawcze, dzieci uczestniczyły w zajęciach zorganizowanych w bawialni.

- Warsztaty manualne dla dzieci i rodziców prowadzone były na terenie gminy Masłów, Górnio oraz Łopuszno i odbywały się w okresie od lutego do marca 2017 r. Rodzice i ich dzieci wykonywały koszyczki wielkanocne oraz stroiki. Zajęcia prowadzone były przy udziale psychologa, który obserwował rodziny i ich wzajemne relacje, celem dokonania diagnozy, a także wydobywał potencjał rodziny. W zajęciach uczestniczył również trener, który pomagał w wykonywaniu prac.
- Prowadzenie wsparcia Metodą Indukcji Behawioralnej (MIB), które realizowane było przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. Wsparcie polegało na nabywaniu przez rodziny umiejętności konstruktywnego rozwiązywania trudności, podejmowania decyzji, wzmacniania motywacji w działaniu, przyjmowania odpowiedzialności za rodzinę oraz własne życie, które w efekcie miałyby przyczynić się do osiągnięcia niezależności życiowej. Wdrożenie metody skutkowało opracowaniem Genogramu ukazującego historię rodziny oraz relacje rodzinne na przestrzeni pokoleń. Następnie trener wskazywał zasoby rodzinne, które wykorzystano w procesie integracji wszystkich członków rodziny. Dzięki wykorzystaniu metody MIB i Genogramu rozpoznane zostały nieprawidłowo funkcjonujące obszary życia oraz nieprawidłowości w podejmowaniu działań mających na celu zmianę zachowań/sytuacji członków rodziny.
- Dla rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej organizowane są grupy wsparcia. Łącznie w okresie objętym kontrolą zorganizowano 32 spotkania grupy wsparcia. Do uczestników wysyłane są pisemne zaproszenia zawierające informację o terminie spotkania oraz godzinie i miejscu spotkania (zał. nr 48). Z każdego spotkania sporządzana jest lista obecności uczestników (zał. nr 49). Rodzicom biorącym udział w grupie wsparcia zapewniono zwrot kosztów dojazdu, poczęstunek zorganizowany podczas spotkania w formie cateringu oraz opiekę dla dzieci w bawialni. Celem spotkań było wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców, zwiększenie szans na odzyskanie dziecka, wzmacnianie poczucia własnej wartości, poprawa relacji z dzieckiem i rodziną zastępczą, a także motywowanie do zmiany stylu życia.
- Wyjazd integracyjny połączony z przeprowadzeniem warsztatów wzmacniających więzi rodzinne. W wyjeździe uczestniczyło 11 rodzin zastępczych.

2. Wsparcie na rzecz rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, poprzez zatrudnienie dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; szkolenia dla koordynatorów; superwizje;

grupy wsparcia; szkolenia dla rodziców zastępczych; wsparcie specjalistyczne na rzecz rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych świadczone w miejscu zamieszkania (psycholog, pedagog, logopeda); warsztaty manualne dla dzieci; przeprowadzenie wsparcia Metodą Indukcji Behawioralnej; wyjazd integracyjny połączony z przeprowadzeniem warsztatów wzmacniających więzi rodzinne.

- PCPR w Kielcach zatrudnia koordynatorów, którzy wspierają osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą oraz prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Zatrudnienie, zadania oraz szkolenia koordynatorów opisane zostały powyżej w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.
- Dla sprawujących rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą organizowane są grupy wsparcia. Łącznie w okresie objętym kontrolą odbyło się 46 spotkań, w których udział wzięło 258 osób. Uczestnicy zapraszani są na spotkania pisemnie. Zaproszenia znajdują się w dokumentacji rodziny lub placówki i zawierają informację o terminie, godzinie i miejscu spotkania (zał. nr 50). Z każdego spotkania sporządzana jest lista obecności uczestników (zał. nr 51). Najczęściej omawiane i analizowane były bieżące problemy opiekuńczo-wychowawcze w kontekście sposobu funkcjonowania emocjonalnego i społecznego podopiecznych oraz ich specyficznych potrzeb, a także dotyczące trudności w nawiązaniu relacji i wzajemnej komunikacji. Ponadto rozmawiano również o przebiegu procesu adaptacyjnego dziecka do środowiska zastępczego oraz o ważności postawy zrozumienia i akceptacji opiekuna zastępczego w tym procesie. Spotkania grupy wsparcia stwarzają sposobność do wymiany doświadczeń, zgłaszania potrzeb i oczekiwań.
- Szkolenia dla rodziców zastępczych, które opisane zostały na stronie 17 niniejszego wystąpienia.
- Wsparcie specjalistyczne na rzecz rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych świadczone w miejscu zamieszkania (psycholog, pedagog, logopeda). Wsparciem objętych zostało 40 rodzin spokrewnionych i niezawodowych. Głównym założeniem jest specjalistyczna, długofalowa pomoc wszystkim członkom rodzin, celem poprawy ich funkcjonowania emocjonalno-społecznego. Wsparcie obejmuje m.in. takie działania jak: diagnoza potrzeb rodziny, cykliczne warsztaty z rodzinami, zajęcia psychoedukacyjne (w tym dotyczące profilaktyki uzależnień); diagnozę i terapię logopedyczną, a także indywidualne rozmowy wspierające dla dzieci i opiekunów.
- Warsztaty manualne dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej realizowane były w Centrum dla Rodzin w Kielcach, ul. Okrzei. W warsztatach uczestniczyło 17 dzieci.

Celem warsztatów było rozwijanie twórczej aktywności, umiejętności pracy w grupie, uzewnętrznianie własnych uczuć i emocji. Efektem pracy dzieci były dekoracje świąteczne, stroiki, kolorowe kufarki i kubki wykonane różnymi technikami. Zajęcia prowadzone były przez instruktora.

- Wsparcie Metodą Indukcji Behawioralnej. Wsparciem objętych zostało 15 rodzin m.in.: z gmin Bodzentyn, Masłów, Sitkówka - Nowiny i Zagnańsk. Głównym celem wsparcia było wzmocnienie więzi rodzinnych i integracji rodziny.
- Wyjazdowe warsztaty integracyjne, które odbyły się w dniach 26 – 28 października 2018 r. w Zakopanym. Warsztaty miały na celu kształtowanie umiejętności społecznych z treningiem asertywnego wyrażania trudnych emocji i radzenia sobie z agresją dla młodzieży z rodzin zastępczych oraz rodzin z gminy Górnó. Łącznie w warsztatach uczestniczyło 15 osób w wieku od 14 do 19 lat.
- W ramach realizacji projektu zorganizowano zajęcia z robotyki w formie półkolonii i warsztatów z wykorzystaniem modeli i gier komputerowych LEGO dla 30 osób uczestniczących w projekcie.

3. Uruchomienie 3 mieszkań chronionych dla rodziców wychowujących dzieci w kryzysie oraz wsparcie osób usamodzielniających się. Zadanie to obejmowało również wyposażenie mieszkań i zatrudnienie pracownika socjalnego oraz opiekuna mieszkań chronionych, a także pokrycie kosztów zamieszkania osób usamodzielniających się w dwóch funkcjonujących już mieszkaniach chronionych. Mieszkania chronione powstały w Chęcinach i są to dwa mieszkania 3 – pokojowe i jedno 2 - pokojowe. Od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli zamieszkiwało w nich 9 pełnoletnich usamodzielnionych wychowanków.

4. Wsparcie świadczone przez Centrum dla Rodzin usytuowane w budynku przy ul. Okrzei w Kielcach. W Centrum organizowane było specjalistyczne poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, logopedyczne, prawne, z zakresu doradztwa zawodowego i uzależnień. W kontrolowanym okresie udzielonych zostało:

- 388 konsultacji pedagogicznych dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy (320 konsultacji),
- 632 porady psychologiczne, w tym 497 spotkań dotyczyło dzieci. Poradnictwem objęte zostały osoby sprawujące pieczę rodzinną, ich podopieczni i członkowie rodzin oraz osoby prowadzące placówki typu rodzinnego,
- 265 porad prawnych, z czego 106 dotyczyło pieczy zastępczej,
- 41 porad doradcy zawodowego,

- 24 porady logopedy,

- 18 porad terapeuty ds. uzależnień.

Psycholog, pedagog, logopeda, radca prawny oraz doradca zawodowy odnotowują porady/konsultacje w kartach poradnictwa (zał. nr 52, nr 53, nr 54, nr 55, nr 56).

Zakres najczęściej udzielanych porad/konsultacji zawiera zał. nr 1 cz. VIII do niniejszego wystąpienia.

Ponadto w Centrum dla Rodzin **od dnia 26.06.2018 r.** organizowane są:

- zajęcia dla dzieci z zaburzeniami psychomotorycznymi z klockami Moovie. Zajęcia prowadzone są przez trenera.

- korepetycje dla dzieci i młodzieży szkolnej uczestniczącej w projekcie z następujących przedmiotów: j. polskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego, matematyki, biologii, fizyki, geografii, chemii. Zajęcia prowadzone są przez wolontariuszy zarówno w Centrum dla Rodzin, jak i w miejscu zamieszkania dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2018/2019 rodziny zastępcze wspierane były przez 22 wolontariuszy, w zakresie pomocy w nauce i organizacji czasu wolnego. Aktualnie PCPR jest w trakcie zawierania umów z 13 wolontariuszami z Regionalnego Centrum Wolontariatu (zał. nr 57). Świadczenia wolontarystyczne wykonywane są na zasadzie porozumienia (zał. nr 58),

- spotkania integracyjne; wszystkie uczestniczące w projekcie rodziny zostały zaproszone do udziału w pikniku z okazji dnia dziecka, który odbył się w roku 2017 i 2018. W imprezie uczestniczyło ponad 300 osób w 2017 r. i ok. 250 osób w roku 2018, w tym: przedstawiciele instytucji współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, sprawujący pieczę zastępczą, dzieci i młodzież usamodzielniana oraz rodziny z gmin współpracujących,

- spotkania Zespołu Interdyscyplinarnej Współpracy, który powołany został w ramach projektu. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Bodzentynie i Piekoszowie, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Komendy Miejskiej Policji w Kielcach, Sądów oraz członkowie Zespołów Interdyscyplinarnych do Spraw Przeciwdziałania Przemocy z terenu powiatu kieleckiego. Zadaniem zespołu jest wsparcie i pomoc rodzinom, podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach organizuje opiekę nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych albo zaplanowanego wypoczynku. Pomoc ta organizowana jest w formie rodzin pomocowych (zał.

nr 59). W okresie objętym kontrolą do Centrum wpłynęły dwa wnioski o zapewnienie czasowej pomocy w okresie niesprawowania pieczy zastępczej (zał. nr 60). W przypadku jednej rodziny sprawa zakończyła się podpisaniem z rodziną pomocową umowy (zał. nr 61). oraz wypłaceniem jej należnych świadczeń z tego tytułu (zał. nr 62 i zał. nr 63). Opieką rodziny pomocowej objętych zostało dwoje dzieci z rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego, przez okres 15 dni. Rodzina zastępcza przebywała w tym czasie na urlopie. Natomiast w przypadku drugiej rodziny - dzieci, które miały być objęte opieką rodziny pomocowej zostały przysposobione.

Zgodnie z art. 83 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta może przyznać osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki (jednorazowo lub okresowo),
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową i zawodową,
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej (raz do roku).

W 2017 roku (zał. nr 64) , Centrum przyznało sprawującym rodzinną pieczę zastępczą cztery świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka w wysokości od 1000 zł – do 1500 zł na dziecko. Łącznie przyznano świadczenia na 7 dzieci w łącznej wysokości 7500 zł. Ponadto dwie rodziny otrzymały dodatkowo dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania w łącznej wysokości 1250 zł. Natomiast w roku 2018 (zał. nr 65), siedem rodzin otrzymało świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, w wysokości od 150 zł do 1500 zł na dziecko. Łącznie wypłacono świadczenia na 13 dzieci, w łącznej wysokości 17 894 zł. Dodatkowo dwie spośród rodzin otrzymały dofinansowanie do wypoczynku, w łącznej wysokości 1600 zł.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat zapewnia osobom sprawującym pieczę zastępczą oraz podopiecznym różnorodne formy wsparcia i pomocy, tj.: szkolenia, warsztaty, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, rodziny pomocowe, spotkania integracyjne, dodatkowe środki finansowe na potrzeby nowoprzyjętych wychowanków oraz wypoczynek.

9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Zgodnie z informacją zawartą w załączniku do kontroli nr 1 niezbędne badania lekarskie wykonywane są w ramach ubezpieczenia w NFZ. W przypadku, gdy istnieje konieczność wykonania dodatkowych płatnych badań, ich koszt pokrywa rodzina zastępcza bądź placówka, w której przebywa dziecko.

Zadanie realizowane prawidłowo.

10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Kielcach prowadzi *Rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny domu dziecka.*, o którym mowa w art. 46 ust. 1 w/w ustawy.

Na dzień kontroli w *Rejestrze* wpisanych było: 27 rodzin niezawodowych, 3 zawodowe, w tym: jedna o charakterze pogotowia rodzinnego oraz 4 rodzinne domy dziecka. Rejestr prowadzony jest w formie osobnych teczek dla każdej rodziny, w której znajduje się karta zawierająca wszystkie niezbędne informacje, o których mowa w art. 46 ust. 2 w/w ustawy (zał. nr 66). Ponadto w teczkach znajdują się również niektóre dokumenty, o których mowa w art. 42 w/w ustawy, tj. opinie psychologiczne, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia o niekaralności, kopie świadectwa ukończenia szkolenia. Zdaniem osób kontrolujących należy się zastanowić nad sensem powielania w/w dokumentacji, która i tak jest gromadzona w teczkach kandydatów na rodziny zastępcze.

Zgodnie z art. 46 ust. 4 w/w ustawy dane z w/w rejestru Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco przekazuje do sądu (zał. nr 67).

Zadanie realizowane prawidłowo.

11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku do kontroli nr 1 cz. XI, PCPR w Kielcach gromadzi i przekazuje odpowiednio rodzicom zastępczym wszelką dokumentację dotyczącą dziecka. Centrum występuje m.in. do właściwej gminy o udzielenie informacji dotyczących rodziców biologicznych dzieci lub przesłanie planu pracy z rodziną, jeśli miała przydzielonego asystenta rodziny (zał. nr 68). Występuje także do odpowiednich instytucji na druku o ochronie danych osobowych o wydanie np. aktu urodzenia dziecka. W dokumentacji rodzin zastępczych znajdują się pisma m.in. z ośrodków pomocy społecznej dotyczące informacji nt. rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, ich współpracy z asystentem i udzielanej pomocy (zał. nr 69).

Zadanie realizowane prawidłowo.

12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Zgodnie z art. 194 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr IX/5/12 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 30 stycznia 2012 r. określono szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2017 r. wydało **110** decyzji dotyczących dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie naszego powiatu i poza nim, w tym:

- **71** decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w placówce ze względu na trudną sytuację materialno-bytową, życiową i zdrowotną rodzica;
- **5** decyzji odstępujących dla rodziców, którzy mieli wyznaczonego przez sąd kuratora dla osoby nieobecnej w celu reprezentowania ich w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
- **14** decyzji wygaszających dla rodziców decyzje odstępujące od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w placówce;
- **20** decyzji umarzających postępowanie dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwagi na wydanie decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;

W odniesieniu do rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2017r. wydano **192** decyzji, w tym:

- **129** decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej ze względu na trudną sytuację materialno-bytową, życiową i zdrowotną rodzica;
- **33** decyzje odstępujące dla rodziców, którzy mieli wyznaczonego przez sąd kuratora dla osoby nieobecnej w celu reprezentowania ich w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
- **8** decyzji wygaszających dla rodziców decyzje odstępujące od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
- **22** decyzje umarzające postępowanie dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na wydanie decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;

Natomiast na dzień 23 listopada 2018 r. wydano **113** decyzji dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:

- **75** decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w placówce ze względu na trudną sytuację materialno-bytową, życiową i zdrowotną rodzica;
- **5** decyzji odstępujących dla rodziców, którzy mieli wyznaczonego przez sąd kuratora dla osoby nieobecnej w celu reprezentowania ich w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
- **17** decyzji wygaszających dla rodziców decyzje odstępujące od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w placówce;

W odniesieniu do rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2018r. wydano **194** decyzje, w tym:

- **137** decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej ze względu na trudną sytuację materialno-bytową, życiową i zdrowotną rodzica;
- **15** decyzji odstępujących dla rodziców, którzy mieli wyznaczonego przez sąd kuratora dla osoby nieobecnej w celu reprezentowania ich w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
- **17** decyzji wygaszających dla rodziców decyzje odstępujące od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
- **15** decyzji umarzających postępowanie dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na wydanie decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;

Mając powyższe na uwadze oraz informacje uzyskane w trakcie kontroli należy stwierdzić, że w okresie objętym kontrolą PCPR nie przekazywał informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszeniu opłaty za pobyt dziecka w pieczy

zastępczej, ponieważ nie wydano decyzji ustalających odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

13. Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 80 ust. 1a i art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 r. ż. w rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Na dzień 31 października 2018 r. dodatek wychowawczy wypłacony był dla: 79 rodzin zastępczych na 100 dzieci, 4 rodzinnych domów dziecka na 16 dzieci oraz 4 placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego na 20 dzieci (zał. nr 1 cz. XIII). Dodatki przyznawane są na wniosek rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz dyrektora placówki opiekuńczo wychowawczej (zał. nr 70).

Zadanie realizowane prawidłowo.

14. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zarząd Powiatu w Kielcach upoważnił Dyrektora PCPR do sprawowania kontroli w w/w jednostkach (zał. nr 71). W kontrolowanym okresie przeprowadzono 2 kontrole w rodzinach zastępczych zawodowych oraz 4 w rodzinnych domach dziecka. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył prawidłowości sprawowanej opieki i wychowania poprzez zaspokajanie potrzeb dzieci w tym: zapewnienia właściwej edukacji, rozwoju, zainteresowań oraz dostępu do zajęć wyrównawczych, kompensacyjnych i terapeutycznych; zaspokajania potrzeb zdrowotnych dziecka (opieka medyczna, konsultacje ze specjalistami); organizowania wypoczynku i czasu wolnego dzieci.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

15. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach systematycznie korzysta z dofinansowania do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej przyznawanego w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W roku 2017, powiat kielecki otrzymał dotację na zatrudnienie 8 koordynatorów, w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., w łącznej wysokości 96 480,00 zł. Natomiast w roku bieżącym powiat otrzymał dofinansowanie na zatrudnienie 6 koordynatorów w łącznej wysokości 123 880 zł.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat regularnie realizuje zadania wynikające z rządowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poprzez zatrudnienie koordynatorów, których wynagrodzenie dofinansowane jest w ramach programu.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem PCPR w Kielcach, kierownikiem Referatu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz kierownikiem i pracownikami Referatu ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej;
- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, Statutu i Regulaminu Organizacyjnego PCPR, informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora na potrzeby kontroli, dokumentacji rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy, dokumentacji usamodzielnianych wychowanków oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenie pokontrolne.

- 1. Weryfikować zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia przedstawiane, przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, czy zostały wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

.....
Katarzyna Hreudonko
.....
Anna Kwiecień
.....
Anna Knap - Buntowska
.....
.....

(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

.....
Mariusz Pańka
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez PCPR w Kielcach.
2. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia przez p. E. Czekał.
3. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia przez p. R. Kumor.
4. Porozumienie z dn. 19.04.2016 r. pomiędzy starostą kieleckim a starostą jędrzejowskim.
5. Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyjęcie dziecka.
6. Pismo do sądu z dnia 28.12.2017 r.
7. Pismo do r. zastępczej z dnia 05.03.2018 r. z prośbą o dostarczenie zaś. lekarskiego.
8. Zaproszenie r. zastępczej na badania psychologiczne.
9. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
10. Sprawozdanie ze sposobu wywiązywania się z funkcji rodziny zastępczej.
11. Oświadczenie r. zastępczej dot. aktualnej sytuacji.
12. Wniosek o objęcie opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
13. Rejestr wizyt i kontaktów ORPZ z rodziną zastępczą, szkołą, przedszkolem.
14. Plan pomocy dziecku.
15. Porozumienie Nr PZ.4221.8.2018 pomiędzy pow. strzyżowskim a powiatem kieleckim.
16. Zaproszenia do udziału w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka (x3).
17. Pismo do sądu wraz ze sprawozdaniem dot. funkcjonowania r. zastępczej.
18. Zarządzenie Nr 18/2012 z dnia 22.11.2012 r. dyrektora PCPR w Kielcach.
19. Zaproszenie r. zastępczej na spotkanie dot. oceny predyspozycji oraz jakości wykonywanej pracy.
20. Pismo do SP w Sobkowie z prośbą nt. wychowanka rodziny zastępczej.
21. Przesłanie opinii do r. zastępczej.
22. Inf. do ŚOA dot. wychowanka z uregulowaną sytuacją prawną.
23. Protokół wysłuchania dziecka.
24. Protokół wysłuchania dziecka (opiekuna małoletniego).
25. Indywidualny program usamodzielnienia .
26. Weryfikacja indywidualnego programu usamodzielnienia.
27. Dokument wskazujący opiekuna usamodzielnienia.
28. Protokół z przesłuchania strony.
29. Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie.
30. Decyzja nr 35/2018/USRZ z dnia 1.06.2018 r.
31. Notatka służbowa sporządzona na okoliczność wizyty w miejscu zamieszkania usamodzielnionego wychowanka.
32. Pismo do wychowanka z dnia 23.08.2018 r.
33. Zakończenie indywidualnego programu usamodzielnienia.
34. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
35. Zaproszenia do udziału w akcji wojewody świętokrzyskiego.

36. Program szkolenia „Psychologiczne aspekty uzależnień u dzieci i młodzieży”.
37. Lista obecności z w/w szkolenia.
38. Zaproszenie na w/w szkolenie.
39. Wzór zaświadczenia z w/w szkolenia.
40. Porozumienie w spr. prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.
41. Sprawozdanie z wywiadu w rodzinie ubiegającej się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej.
42. Karta praktyk dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
43. Świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE.
44. Opinia o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
45. Protokół Nr 1/2018 zespołu kwalifikacyjnego.
46. Zaświadczenie kwalifikacyjne nr 3/2018.
47. Zaświadczenie nr 1/2018 dla spokrewnionej r. zastępczej.
48. Zaproszenie dla rodziny naturalnej do udziału w gr. wsparcia.
49. Lista obecności z gr. wsparcia dla r. biologicznych.
50. Zaproszenie dla r. zastępczych na spotkanie gr. wsparcia.
51. Lista obecności z gr. wsparcia dla r. zastępczych.
52. Karta poradnictwa specjalistycznego – psycholog.
53. Karta poradnictwa specjalistycznego – pedagog.
54. Karta poradnictwa specjalistycznego – logopeda.
55. Karta poradnictwa – radcy prawnego.
56. Karta poradnictwa specjalistycznego – doradcy zawodowego.
57. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
58. Porozumienie o wykonanie świadczeń wolontarystycznych.
59. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
60. Wniosek o zapewnienie czasowej pomocy.
61. Umowa nr 16/2017 o pełnienie funkcji rodziny pomocowej.
62. Decyzja nr 134/2017 z dnia 07.08.2017 r. o przyznanie dodatku wychowawczego.
63. Decyzja nr 80/2017 z dnia 07.08.2018 r. dot. przyznania świadczenia na dziecko.
64. Świadczenia fakultatywne dla r. zastępczych przyznane w roku 2017.
65. Świadczenia fakultatywne dla r. zastępczych przyznane w roku 2018.
66. Karta z Rejestru danych rodzin zastępczych (x2).
67. Pismo do sądu dot. przekazania w/w Rejestru.
68. Pismo do GOPS w Masłowie z prośbą o udzielnie inf. nt. rodziny biologicznej.
69. Ocena sytuacji rodziny sporządzona przez GOPS w Strawczynie.
70. Wniosek o udzielnie dodatku wychowawczego dla r. zastępczej/rdd.
71. Uchwała Nr 15/63/2015 Zarządu Powiatu w Kielcach z dnia 11.02.2015 r. w sprawie udzielenia dyrektorowi PCPR upoważnienia do kontroli nad r. zastępczymi, rdd i pow typu rodzinnego.

